

ЛІНГВОКОМУНІКАТИВНІ ОСОБЛИВОСТІ ВІДЕОІНТЕРВ'Ю ЯК МЕДІАДИСКУРСУ

Валерія КАКОРИНА

*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
факультету журналістики
Волинського національного університету імені Лесі Українки*

Науковий керівник:

Наталія ШУЛЬСЬКА

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри соціальних комунікацій,
заступник декана з виховної роботи, молодіжної політики
та соціальної роботи*

Волинського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

У сучасному медіапросторі відеоінтерв'ю набуває статусу одного з провідних жанрів публічної комунікації, що поєднує інформаційні, аналітичні та репрезентативні функції. Його поширення зумовлене розвитком цифрових платформ, насамперед YouTube, а також зміною комунікативних практик аудиторії. Водночас відеоінтерв'ю становить інтерес не тільки для журналістики, а й для філології, оскільки виступає як специфічний тип медіадискурсу, у якому мова функціонує в умовах живої взаємодії. **Актуальність** дослідження зумовлено необхідністю комплексного аналізу відеоінтерв'ю як мультимодального дискурсного явища, у якому поєднуються вербальні, невербальні та візуальні компоненти комунікації. Особливо важливим у цьому контексті є врахування ролі мови як *чинника ідентифікації нації*, оскільки саме через мовні засоби у відеоінтерв'ю актуалізуються культурні коди, ціннісні орієнтири та соціально-історичний досвід спільноти.

Проблематика медіадискурсу, мовленнєвих стратегій та комунікативної взаємодії досліджувалася у працях українських і зарубіжних науковців. Особливу увагу приділено діалогічній природі інтерв'ю, ролі мовленнєвих актів, а також взаємодії вербальних та невербальних компонентів комунікації: відеоінтерв'ю як мультимодальний текст потребує подальшого лінгвістичного осмислення.

Метою дослідження є аналіз відеоінтерв'ю як лінгвокомунікативного феномену, визначення його структурних і

мовленневих особливостей, а також ролі запитань як основного інструменту організації дискурсу.

Відеоінтерв'ю як лінгвокомунікативний феномен охоплює комплекс взаємопов'язаних рівнів комунікації, у межах яких мовлення функціонує не ізольовано, а в поєднанні з невербальними та візуальними засобами вираження. З погляду *структурних особливостей* воно постає як мультимодальний дискурс, де смисл формується через взаємодію вербального тексту, інтонаційних характеристик, міміки, жестів та візуально-медійного контексту.

По-перше, відеоінтерв'ю охоплює *вербально-дискурсний* рівень, який включає діалогічну взаємодію між інтерв'юером і респондентом, реалізацію комунікативних стратегій, типологію запитань і відповідей, а також особливості побудови усного мовлення в умовах публічної комунікації. Саме на цьому рівні формуються основні смислові блоки інтерв'ю та відбувається обмін інформацією. Окремий рівень становить *невербально-комунікативний* компонент, який включає міміку, жести, погляд, поставу, інтонацію та інші паралінгвістичні засоби. Саме вони, доповнюючи вербальне мовлення, виконують функцію підсилення, уточнення або модифікації вербального змісту, впливаючи на інтерпретацію висловлювань аудиторією. *Візуально-медійний* рівень охоплює композицію кадру, освітлення, монтаж, ракурси зйомки та загальну стилістику відео. Ці елементи формують контекст сприйняття та задають емоційно-оцінну рамку інтерпретації змісту.

Мовленнєві особливості відеоінтерв'ю як жанру визначаються його діалогічною природою, публічним характером комунікації та одночасною орієнтацією на аудиторію як прихованого адресата. Унаслідок цього усне мовлення тут функціонує не як спонтанна розмова, а як частково структурований і стратегічно організований дискурс. Передусім характерною є діалогічність та реактивність мовлення: висловлювання формуються у відповідь на запитання, мають уточнювальний або роз'яснювальний характер й залежать від попередньої репліки співрозмовника. Такий добір запитань зумовлює високий рівень контекстності та тісний зв'язок між репліками.

Значну роль відіграє *експресивність мовлення*, яка реалізується через інтонаційні засоби, логічні наголоси, риторичні запитання, емоційно забарвлену лексику та оцінні висловлювання. Саме експресивність забезпечує залучення аудиторії та посилює впливовий потенціал висловлювань. Характерною також є інтертекстуальність та апелювання до зовнішніх джерел знань: цитування, посилення на події, досвід або авторитетні думки. Це підвищує аргументативність мовлення та формує ефект достовірності.

Центральним елементом відеоінтерв'ю є *запитання*, які визначають логіку розгортання дискурсу. З лінгвістичної точки зору вони виступають як мовленнєві акти, спрямовані на отримання інформації, стимулювання рефлексії або актуалізацію позиції респондента. У межах інтерв'ю доцільно виокремлювати кілька типів запитань, серед яких *інформаційні* (спрямовані на отримання фактів); *аналітичні* (орієнтовані на пояснення та інтерпретацію); *рефлексивні* (пов'язані з особистим досвідом); *провокативні* (спрямовані на виявлення прихованих смислів).

Особливістю відеоінтерв'ю є також поєднання *підготовленого* та *спонтанного* мовлення. Попри те, що інтерв'юер заздалегідь формує систему запитань, реальний перебіг розмови може змінюватися під впливом відповідей респондента. Такий перебіг подій зумовлює появу уточнювальних, реактивних та імпровізованих запитань, які є важливим інструментом підтримання комунікації.

Висновки. Отже, відеоінтерв'ю є складним лінгвокомунікативним утворенням, що поєднує ознаки діалогічного мовлення, медіадискурсу та мультимодального тексту. Його специфіка полягає у динамічності, інтерактивності та поєднанні підготовлених і спонтанних мовленнєвих актів. Ключову роль у структурі інтерв'ю відіграють запитання, які визначають логіку комунікації та впливають на формування смислу. Перспективи подальших досліджень пов'язані з аналізом прагматичних і когнітивних аспектів відеоінтерв'ю в умовах цифрового медіасередовища.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бутко О., Семенова К. Відеоінтерв'ю в сучасному медійному просторі. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Аудіовізуальне мистецтво і виробництво*. 2020. № 3(2). С. 190-196. URL: <https://doi.org/10.31866/2617-2674.3.2.2020.217640>
2. Дмитровський З. Є. Організація роботи на телебаченні : тексти лекцій. Львів, 2020. 99 с.
3. Дяків Х. Мовленнєвий жанр «відеоінтерв'ю»: комунікативно-прагматична організація. *Folia Philologica*. 2021. № 1. С. 20-28, DOI: https://doi.org/10.17721/fovia_philologica/2021/1/3
4. Carpenter-Miller S., Сепак А., Peng Z. An Exploration of the Complexity of Journalistic Interviewing Competencies. *Journalism Studies*. 2018. № 19 (5). P. 2283-2303. DOI: [10.1080/1461670X.2017.1338155](https://doi.org/10.1080/1461670X.2017.1338155)
5. Shulska N., Kostusiak N., Novikova O., Hrytsevych Yu., Lychuk M., Vyshnevskya G., Haida O., Tarasenko S., Yavorskyi A. Professional Communication as a Manifestation of the Punctuation Culture of Media Workers. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*, 2023. Vol. 13, Issue 2, Spec. Issue XXXVIII. P. 97-104. URL : https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/130238/papers/A_15.pdf